

SETMANARI CARLISTA ILUSTRAT

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

EN BARCELONA: trimestre.....1 pesseta
FORA: idem1'25 "
ULTRAMAR Y EXTRANJER
trimestre2'50 pesseta
— Número solt: 5 céntims —

ADMINISTRACIÓ:

EN LA BIBLIOTECA TRADICIONALISTA
Ronda Universitat n.º 14
APARTAT de CORREUS, N.º 147
ahon se dirigirà tota la correspondència
— Número alrassat: 10 céntims —

Llit. Barcelonesa, S. Pau, 56.

DOS PARTIDARIS DE LA HUELGA

—Ja veurás com durarà
cuando menos alguns dies...
—Bé, y aleshores Matias
com ho farém sense pá?...

FALLO

En lo dia 28 del mes d' abril de 1890, reunit lo Jurat que deu recordar respecte al merit de las respostas rebudas al Concurs obert en lo dia 11 de febrer del present any; llegidas per l' infrascrit secretari del Jurat totas las respostas, vistes, atesas y discutidas las rahons que 'n favor de varias d' ellas s' han exposat, lo Jurat, de comú acort, ha resolt donar lo següent

VEREDICTE

Considerant que entre las 257 respostas rebudas n'hi ha, molt xistosas y ab *sombra*, com vulgarment se diu; però que resultan impracticables;

Considerant que una de las condicions exigidas en l' Edicte, es que 's busqui l' modo *més fàcil, prompte, segú y radical* d' acabar ab los lliberals espanyols, *sens ferlos hi mal*;

Considerant que entre las contestacions remesas moltes son las que donan lo camí pera acabar ab ells, però *fentlos hi mal*, lo que no 's va tractar;

Considerant qu' entre las respostas de *sombra*, per més qu' impracticables, s' hi poden citar la núm. 38, 6 sia la que proposa *Cambiarlos hi l' nom*, y la núm. 6, que enclova molta filosofia dins lo propòsit d' *atiparlos de llibertat pera que una forta indigestio de la mateixa 'ls fassi aborrir hasta la farum d' ella*, puig, efectivament, pera lo que pertany á la núm. 38, deixantlos de dir lliberals, no existiria ja tal plaga, per lo menos ab aqueix nom; y tocant á la núm. 6 ha d' ésser la mort de la llibertat lliberal l' abús de la mateixa, ab lo que cada dia 's fará més odiosa á la gent com cal;

Resultant que la resposta núm. 5, 6 sia la que proposa pera acabar ab los lliberals, APROFITARNOS DE LAS LLIBERTATS QUE L' ESTAT NOS CONCEDEIX PERA ATERRARLOS AB NOSTRA PROPAGANDA;

Resultant que dita última resposta es *pràctica*, puig tal es precisament la política actual de la Comunió tradicionalista; y dit remey, multiplicant sempre la propaganda carlista, es *segú y radical*, puig á mida que se 'ns permeti propagar nostras ideas aumentaran los defensors de la Bandera carlista y disminuirán los seguidors de la lliberal; atesas donchs totes aqueixas consideracions, creu lo Jurat que en conciencia pot y deu donar lo premi á la citada resposta núm. 5, que 's va publicar en lo dia 21 de febrer del present any, ab las iniciais J. G., que resultan ésser las de

JOSEPH GINÉS

que té son domicili en lo carrer del *Conde del Asalto*, núm. 75, pis 2.ª, porta 2.ª, d' aquesta ciutat, qual senyor Ginés té desd' avuy opció als premis oferts en concurs, y que 's van detallar en l' Edicte.

Ha resolt també lo Jurat, pera estímul dels autors de las respostas núms. 38 y 6, regalarlos hi un exemplar de qualsevol de las obras publicadas per la *Biblioteca Tradicionalista*, o un gran Retrato de Don Carlos, á sa lliure elecció.

Y també, en cumpliment á lo ofert, en un dels próxims números de LO CRIT D' ESPANYA 's publicará l' retrato del autor de la resposta premiada, qui 's servirà passar per aquesta Redacció lo avans possible, pera 'ls efectes consegüents.

Barcelona, fetxa *ut supra*.

En nom y representació del Jurat,

Conforme:

LO DIRECTOR.

Lo Secretari:

FLORDELÍS.

LA SETMANA

ESCRICH aquestas ratllas mentres tothom parla de la *huelga* del primer de maig.

Totas las senyals indueixen á creurer que serà general y que per tot arreu se experimentarán sos resultats.

En alguns punts estrangers las massas no han tingut prou paciencia pera esperar la fetxa acordada, y lo telégrafo 'ns diu que han pagat lo pato alguns bous y caballs.

Calculin, donchs, lo preocupats que estarán los governs de totes las nacions, quant en vigilias de la gran manifestació socialista los caballs y bous comensan per no ésser respectats en nacions que abominan las corridas de toros.

•*•

En Espanya, y especialment en Barcelona, tots los brassos quedarán plegats, tots los ulls se apartarán dels tallers y totes las bocas exclamarán alegrement: *Feyna, fuig!*

Los fornells que confeccionan lo nostre pá de cada dia, acordaren en una reunió que 'l del primer de Maig ja 'l farán los amos.

Los carboners no volen semblarse als mulatos, y contribuirán també á ficar carbó á la fogayna socialista.

Los paletas, á qui agradan molt los remendos, no podrán menos que *remendar* l' idifici social.

Y aixís per l' estil cada art y cada ofici lluhirà son garbo y salero lo dia primer del mes de las flors.

Se entent.

Si las flors no fan *huelga*.

•*•

Los periódichs no relatan en aquests días altres notícias que las referents al moviment obrer, que 's un moviment continuo.

Quant no organisan *meetings*, reparteixen fullas, los socialistas.

Y posats á repartir, temen molts que també reparteixin garrotadas.

Altres mes pessimistas tremolan com una fulla seca al arbre al pensar en lo dia hú de Maig, y es fácil ascoltar d' ells cosas per l' istil:

—Estem sobre un volcà.

—¿Vol dir?

—Nos esperan aconteixements terribles. Creguim, arreglis la maleta, que tinch molt bon cop de ull. Me basta dirli que jo ja vaig pronosticá la revolució de Setembre.

—¿Pro ahont vol anar? ¿Qué no veu que la *huelga* es general?

—Per la mateixa raho, penso anar á Cafresia, perque allí estarán *paraliscats* los sanguinaris instints dels salvatges.

•*•

Ja que tothom se declara ab *huelga*, just es que jo secundi 'l mohiment general.

Y en efecte, recordantme que tal volta mos lectors farán *huelga* de lectura, remato la present crónica, quant me creya poch menos que comensarla.

FLORDELÍS.

ELLS

Com més ho tracto y ho miro,
M' en convenso més y més;
Si á mirá á la dreta'm giro,
Veig sols embulls, y si tiro
Per l' esquerra, ¡no'n dich res!

Parlo del estat d' Espanya,
Regida pels il·liberals.
Si's dolent l' un, l' altre 'l guanya;
Si l' un al país escanya,
L' altre li fa 'ls funerals.

Enriquirse's la seva obra
Ab la suhor del país;
De promeses ni han de sobra,
Que 'l prometre no fa pobre
Y ells saben bé qu' es així.

Quant es al poder Sagasta,
Trona y crida don Antón;
Promet que si Espanya'l tasta,
No's voldrá fer d' altra pasta
Lo pá mentres hi haigí mon.

Puja aquest al candelero
Y goberna.... ja ho saben.
¡Quín agitar lo pandero
Y dir que 'n ell no hi ha però,
Fa aleshoras don Mateu!

Y així aquesta murrialla
Trumfan, ménjan *tuti plé*.
Que aquell pobre que treballa
No té pá per la quixalla
Que jemega.... ¡bueno! y ¿qué?...

Obra 'ls ulls, poble que esperas
Los fruyts de la llibertat.
¿No veus que se 'ls menjan feras
Cinquanta mil sangoneras
Abans que hagin madurat?

Avuy ja tot se cotisa
Y 's ven al or ó al favor.
¡Quánts que estavan sens camisa
Y duyen la panxa llisa
Tenen cotxe y llensan l' or!

La justicia no's nivella
Pel delicte, ¡cá, qu' es cas!
Los diners se burlan d' ella,
Mentre que 'l pobre s' estrella
Tan sols erri un poch lo pas.

Los empleos ja no's donan
Com á premi á l' honradés;
Tots veyém que 'ls abandonan
A perduts que sols abonan
Alguns pinxos de cafés.

Per aixó no hi ha sol día
En que no haguem de lleigí
Que aquest ó aquell ha fet vía
Ab los quartos que tenia....
Y l' Espanya *martxa* així.

Diuhen que tohom es lliure
Per propagá 'l que creu bo;
Mes per veure, s' ha de viure,
Y vivint, veig que 's per riure
Aquesta autorisació.

Sevilla, Madrid, Valencia,
Del que dich poden dar fé.
Sols té aixamples la llicència
Y tota mena d' agència
Del basar de Llucifé.

En mitj de tan gran destrossa
D' honor, justicia y demés,
La neteja ha de ser grossa.
¡Vinga 'l carro de la brossa
Y que no's deixin pas res!

Y després de la neteja
Don Carlos ja's cuydará
Ab la bandera que ondeja
De fer d' Espanya l' enveja
De tanta nació com hi há.

DR. CHAS-CAS.

LA HUELGA

Huelga de fusters.

Huelga de teixidors.

Huelga d' estudiants.

Huelga de caixistas.

En fi, tothom tracta de fer *huelga* 'l dia 1.er de maig;
¿per qué, donchs, no ferne 'ls periodistas?

..

Y aquí tenen la rahó de sortir abans de la fetxa indicada 'l present número.

En previsió de que impresors y repartidors vulguin fer festa 'ls pròxims dijous y divendres, era lògich adelantar la publicació del setmanari, puig fora molt trist que no fent *huelga* en sos pagos nostres suscriptors, que en sa immensa majoria son gent com cal y per tant pagan religiosament, rebessin lo periódich ab retrás, com tindrà que succehir si 'ls caixistas fan festa.

Per algo s' ha dit qu' home previngut val per dos.
Treballém avuy, pera fer festa demá.

Lluny de nosaltres volernos oposar á la corrent general que ha declarat festa europea y pot ser universal la del 1.er de maig.

..

¡LO PRIMER DE MAIG!

¡Qué de sensacions oposadas causa fá alguns días aquesta fetxa!

Tothom pressent aconteixements; uns los temen: altres los desitjan; nosaltres, ni 'ls desitjém ni 'ls temém.

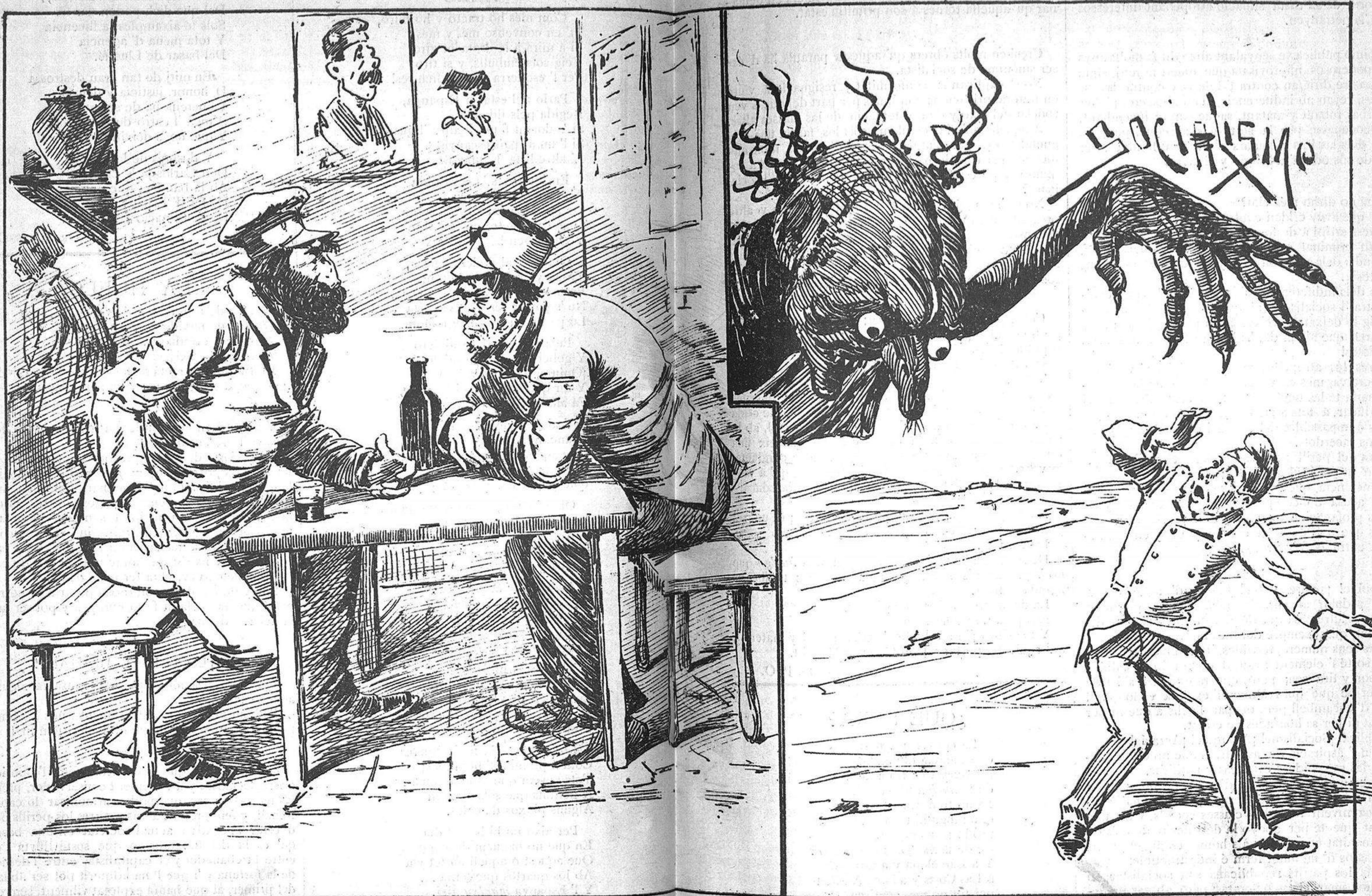
..

Fá molts anys que 'ls carlistas, fent l' oposició á la classe socialista y á l' element conservador, prediquém las teories úniques que poden armonizar lo capital y 'l treball, y fem present á uns y altres los perills pera tots d' estar apoyada l' actual societat en una base falsa, qu' es la del lliberalisme, que sosté lluyta constant entre 'l treballador y el capitalista, entre 'l deshereuat de la fortuna y 'l que l' ha adquirit pot ser ab la sanch del primer, al que haurá explotat vilment, sens escoltar sas queixas y sos planys.

..

Per amargas que són las vritats, convé exposarlas francament quan fá al cas.

Per aixó 'ns proposém cantarlas avuy á uns y altres;

— Ara pagaré favors...
— Y ara faré l' ull molt viu,
perque estant revolt lo riu
la ganga es dels pescadors.

Si per cas venen moments
de tocar més resultats,
es alló... qui sembra vents
recull sempre tempestats.

als richs que adquieren malament la fortuna que gosan, y als pobres que, no sabentse resignar ab sa sor, voldrían sortir de sa trista situació atropellant interessos que no 'ls pertanyen.

•*

L' opinió pública ve senyalant ab lo dit fá molts anys alguns poderosos improvisats que quant fá mitj sige las massas se dirigfan contra l' Iglesia y contra 'ls seus ministres, veyan ab indiferencia, si no ab secret plaher á las turbas robant y matant, saquejant é incendiant, sens preocuparse per la sort dels agredits, puig en aquells días las iras populars s' havian limitat á fer blanch de sos odis á la religió y al clero.

•*

¿A qué no dirho més clar?

Molts que avuy cridan contra 'l poble, perque temen que aquest arribi á desfogar en ells son despit, presenciaren ab criminal egoisme las matansas dels frares, los incendis dels seus convents y l'ussurpació dels bens de l' Iglesia.

Molts dels indiferents d'ahir son avuy los més exaltats contra 'l socialisme, al que ja no poden combatre, puig lo deixaren creixer á son plaher, ja que may imaginaren que algun dia 'ls havia de tocar lo rebrer.

¡Infelissos!

Mentre los atropellos anavan dirigits al vehí, res vos importava, mes en va avuy crideu, puig la fera revolucionaria té las unglas de sobras crescudas pera, si vol, sacrificar á tots aquells que abans foren testimonis muts é impossibles del sacrifici d' indefensos y virtuosíssims sacerdots.

L' hora del perill pera vosaltres no es arribada encara; però la pressentiu y la temeu.

La conciencia, que ni als més grans criminals enganya, vos acusa de complicitat en grans delictes y en horribles profanacions, y també d' havervhos aprofitat de crims que sols de boca condempneu, y encara incluintlos entre 'ls *fets consumats*.

•*

¡Lo poble! ¡pobre poble! Juguet d' aquells que 'l saben seduhir ab paraulas falagueras y promeses falsas, no es altre cosa que dócil instrument sempre del més atrevit; quasi sempre del més malvat.

Lluytas sens número, terribles, interminables ha sostingut y sosté l' element avansat contra 'l que califica d' oppressor y tirá seu; però, encara que tart, s' ha de convéncer de que qui realment l' explota es lo que 'l fá servir d' escambell pera ocupar llochs á que ni per son talent ni per sa honradés ve cridat.

¡República! ¡Socialisme! ¡Anarquía! ¡Acracia!

Vetaquí l' aspiració de las massas que no están educadas en las sanas ideas catòlicas y políticas.

De grahó en grahó, tractan d' arribar á un punt en que no hi haigi govern ni governants; en que una igualtat utòpica nivelli totes las classes socials, y qu' una fraternitat que té per apoyo la destrucció de més de mitja humanitat converteixi als homes en àngels, units per los llassos d' un amor ferm é indestructible.

No tots los partits republicans son socialistas, ni molt menos anarquistas ó àcratas; però ab sas prediccions han donat vida á aqueixos grupos, que si no 's componguessin en sa majoria d' obrers ignorants, podríam calificar de criminals.

Tal y com estan constituits mereixen sols nostra compassió, puig no arriban á comprender que de

ésser possible 'l triunfo dels seus ideals, quedaría destruïda la societat y seríen ells los primers en demanar qu' aquella tornés á son primitiu estat.

•*

Creuhen molts obrers qu' aquesta paraula ha d' ésser sinònima de socialista.

No s' explican la conformitat y resignació á viure en mitj de privacions continuas per part del que 's veu rodejat del luxo y de l' ostentació de las classes altas.

A aquells qu' aixó creuhen, sols los farém una pregunta: ¿no té, per ventura, massas d' obrers, molt numerosas per cert, lo partit carlista? ¿Y no 's nostra comunió la qu' está en lluya més directa contra 'l socialisme?

No se 'ns podrá negar l' afirmativa á una y altre pregunta, com tampoch hi há qui desconeix que sens las ensenyansas catòlicas estan en son lloch y son perfectament lògicas las teorías més absurdas y més avansadas que han predicat los revolucionaris francesos d' últims del sige passat y del present.

•*

Conseqüència de lo exposat: que com á carlistas nostra condempnació alcansa lo mateix al que s' ha enriquit ab la sanch del pobre, que al pobre que vol deixar de serho, apoderantse del patrimoni del rich.

Tant llunyants estém de la agrupació de lliberals acaudalats que deuhen sa fortuna á una serie de crims que cometé un jorn lo poble, com del poble que crida contra 'l rich, pel sol fet de no poguerho ser ell, ab la sola diferencia que 'n la classe elevada existeix una circunstancia agravant que fá més odiosa sa conducta, la ventatja que porta en ilustració al poble, qu' á voltas careix hasta dels elements necessaris pera educar-se y formar criteri.

No simpatisém, per tant, ab un sol d'ells; ni un sol punt de contacte existeix entre ells y nosaltres.

Dihém mal.

De segú que 'ls socialistas voldrían una *huelga* que no 's probable 's realisi y que á nosaltres també 'ns agradaría molt.

La de las tropas durant 24 horas.

Ells pera fer de las sevas.

Y nosaltres pera establir l' ordre moral y material, qu' equival á portar á Don Carlos á Madrid.

F. DE P. O.

¿QUÉ SERÁ?

La conversa general ó la paraula obligada, es aquesta gran jornada de la *huelga* universal.

Es un trencament de caps que ningú hi troba la punta, prò lo primer qu' un pregunta es: de la *huelga*, ¿qué 'n saps? Y á Barcelona y á Gracia, á Las Corts y á Sant Andreu per tot no més sentireu parlar d' aquesta desgracia; per las plassas y mercats, pels carrers, en lo tramvia, ni á dintre una bojería se senten més disbarats.

Uns parlan de barricadas,
de canons y de fusells,
d' inesperats desgavells
y d' escàndols y trompadas.
Altres sols están parlant
de pòlvora y glicerina,
dihent qu' avuy se camina
sobre 'l cráter d' un volcan,
donant a cada moment
notícias contradictorias:
¡qué 'n fá venir de caborias
l' escolta 'l dir de la gent!
¡Será cosa terrorífica!
molts diuhen en son desvari,
y altres diuhen qu' al contrari,
seré una *huelga* pacífica.
Ab tantas contradiccions
no's pot treurer l' ayqua clara,
y lo qu' es ara per ara
ja no escolto més rahons;
puig no entench per quins cinch sous
s' ha d' armá aquí tanta *juelga*,
si al últim será la *huelga*
molt soroll y pocas nous.

BERNAT XINXOLA.

¡POBRE ESPANYA!

¡Mon cant es de pesar—gement crida l' Espanya—
Rodant en mitx de runes, m' estimban al pregon,
M' impose lleys iniques llevor de terra extranya
Y 'm donan ¡quín sarcasmel un vil ceptre de canya
¡A mí, regna del mon!

¡A mí, que 'n cent batallas los meus, guerrejant nobles,
De la fé 'ls grans apóstols que dins mon si han nascut,
Les tallantes espases, sagetes y manobles,
L' hermos tropell d' atletes, lo ceptre de dos pobles
L' un d' ells desconegut.

¡A mí que tantes glories joyosa m' enlayraren
Allá d' enllá pels núvols com rielant estel,
Y ab brillans sols y estrelles mon nom allí marcaren
Y en carro de cilistia com regna 'm passejaren
Baix la volta del cel!!!

¡Com no tinch de plorar! Lo mon es meu defensó'.
Ab veu ronca cridí, y 'l mon tremi de por.
Anyells siu de les ones, impuls doní a la pensa
D' aquell Colon que dintre del mar, buscant, se llensa
Son preuhat somni d' or.

Davall de les palmeres de l' Afrika selvatje,
Davall lo cel d' Italia hon tot florida treu,
Damunt l' Atlant indòmit, la Roma, com missatje
Guaytava més armades de fantàstich plomatje
Y ma divina creu.

Les fites que 'm voltavan, passantles d' ona en ona,
Duguiles ab ma espasa al horisont darrer.
Aixís teixí mon geni que 'l valor esparona
A la que m' ormeijava esplèndida corona
D' Amèrica 'l lloret.

Ab ma potenta veu vaig fer tremir la terra
Y al llamp de la mev'arma trenquí rouras y pins,

Y après de set llarchs segles d' una cruenta guerra
Encar que ab greu recansa besá 'l pols de la terra
L' orgull dels serrahins.

¿Hont es avuy, digaume, ma espasa y ma bandera?
¿La que mon cap cerclava corona de llorers?
¿Hont es l' encisadora, florida primavera?
¿Qué s' ha fet de la flayre d' hermosa passionera
Que omplí mos vergers?

¡Llágrimas jay de mí! lo plor sols me domina
Que sols convenen llágrimas a mon turbat esprit!
Puig que si bé 'm menysprean, encar soch la regina
Que un jorn triomfí 'n Lepant de l' horda serrahina
Y ¡Espanyal allí está escrit.

De cobrar mon imperi, encar tinch esperansa
Y ensembs jay de mí! lluyto darrera temps millors
Un riu caurá de llágrimas de mos ulls ab recansa
Que 'l marbre fret ne regui de la tomba hont descansa
La flor de mos majors.

Aixís digué la patria, l' Espanya dolorida
L' esllanguiment fatídich sa cara sepultá,
Y 'l lleó que tan segles regí 'l mon tot sens brida
Com si de llamp feréstech sa testa fos ferida,
Per terra 's revolcà.

¿Penseu, fills borts d' Espanya, per xo que jau estesa
En mitx de claus y espinas per no aixecarse més?
¿Penseu, chacals polítics, fer d' ella vostra presa?
¿Penseu que ja l' espera al cap de la vellesa
La mort per darli un bes?

També un jorn la corona pel llot arrossegaren
Los serrahins ferotxes, mes no faltá un Pelay,
També un jorn los francesos son ceptre arrebatzen,
Mes no van faltar nobles que son honor venjaren
Y no 'n faltará may!

¿Sentiù, espurs? Encara que sots de grapa fera
Tingueu sa gloria y ceptre ab despótica lley,
¿Sentiù? Encar té vida; un hom' hi ha que s' espera
Per tremolar intrépit sa rumbosa bandera
De Deu, de Patria y Rey.

JOSEPH ARRUFAT MESTRES.

Segons notícias de Filipinas que nos acaba de transmetrer nostre estimadíssim amic don Reynald Brea, ha sigut elegit primer Alcalde president del primer Ajuntament de la ciutat de Ilo-Ilo (segona capital d' aquell gran y rich Archipiélach), nostre estimat amic don Tirso Lizarraga, nebó del difunt general carlista del mateix apellido, correspolsonal de *La Fé* en la citada ciutat y jefe de l' antiga é important casa comercial *Inchausti y Companyta*.

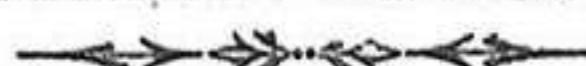
Felicitém ab tal motiu a nostres amichs allí residents per la elevació del Sr. Lizarraga a tan important y difícil càrrec, tota vegada que dita acertada elecció demostra una vegada més las simpatías y consiansa que en totes parts del mon desperta la noble conducta dels veterans del Exèrcit carlista.

ENIGMA

¡Ay, pobre home! ¿quin fracás
deu haverli succehit
per estar tan aburrit
y ensenyá aquest pam de nas?

SASTRERIA CATÓLICA

Vestits á mida desde las classes regulars á
las mès superiors.

GÉNEROS DEL PAIS Y EXTRANGERS

Preus relativament baratos segons classe.

14, TAPINERÍA, 14—BARCELONA

Fàbrica de cotillas de varias clases

FILLAS DE DUAT

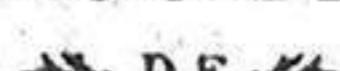
ENVIO Á PROVINCIAS

Platería, 42, entrada Palau, 7.-2.º-2.^a

Sucursal: LA ARCHIDUQUESA

Carrer dels Archs, 4—BARCELONA

GENEROS DE PUNT

GONZALO COMELLÀ

3. Carrer de la Boquería, 3.—BARCELONA

TANCAT LOS DIAS DE FESTA.

LLANA Y MANXIULAS

Llibre de molta gresca, prosa y vers, dedicat als *llanuts*; ab manxiulas pèl clatell dels *esquilats*, y una *Cansó de la Llana*, en solfa, que cantada deixa ab un pam de nàs als *sabelluts*. La portada del llibre es llampanta, ab molta llana, caps de bé, estisoras, estrelles ab cúa... lliberal, etc., etc.

PREU: 4 RALS

LA TABOLA

150 riellas, 3 rals.—Un llibre premiat, que abans valia 2 rals, UN RALET.—De venda en aquesta administració.

ENQUADERNACIONS
en un dia luxosas y senzillas *en lo taller de*PENELLA Y BOSSH

Molas, 29, prop la de Fontanella

BARCELONA.

ESTAMPERIA
de NTRA. SRA. DE LA MERCE
de MARIANO DE LA C. CODINA
Taller d'imatges de fusta, de totas classes.

FÁBRICA DE MARCS

Oleografías, cromos, grabats, felicitacions, sorpresas, etc.

ENVÍO A LAS AMÉRICAS

TANCAT LOS DIAS DE FESTA.—ARCHS, 7, BOTIGA